

§ 390

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Holopainen ym. talousarvioaloitteesta koskien kas- vatuksen ja koulutuksen tilojen pedagogisen asiantuntijaryhmän perustamista

HEL 2019-003309 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija, puhelin: 310 21397
lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukonaisuus vastaa kaupunkiympäristön rakentamisesta sekä käytettävyydestä. Palvelukonaisuuteen kuuluva rakennetun omaisuuden hallinta vastaa tilaomaisuuden hallinnasta ja toimitilahankkeiden tavoitteiden määrittelystä. Koulujen sekä päiväkotien perusparannus-, laajenus- ja uudisrakennushankkeissa hankesuunnitelmat laaditaan kaupunkiympäristön sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen yhteistyönä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala määrittää hankkeiden pedagogiset lähtökohdat, ja kaupunkiympäristön toimialan tavoitteena on toteuttaa hankkeet siten, että ne muun muassa tukevat uuden opetussuunnitelman mukaista toimintaa.

Kaupunkistrategian mukaan koko Helsingin kaupunki toimii oppimisen ympäristönä. Tiloja kehitetään asiakaslähtöisesti tavoitteena vaikuttavuuden, tuottavuuden ja kustannustehokkuuden parantaminen. Hankkeissa ajanmukaistetaan tiloja opetuksen vaatimusten mukaisesti ja huomioidaan myös mahdollinen tilojen yhteiskäyttö, esteettömyys sekä pihojen toimivuus ja turvallisuus. Erytystä huomiota kiinnitetään sisäilman laatuun, valaistukseen, paloturvallisuuteen, äänenvaimennukseen

ja tietoteknisiin tulevaisuuden oppimisympäristöjen vaatimuksiin. Suunnittelussa otetaan myös huomioon pitkään elinkaareen liittyvä muunneltavuuden vaatimus. Rakennejärjestelmällä, taloteknisillä asennuksilla ja tilasuunnittelulla pyritään mahdollistamaan huonetilojen myöhempi uudelleenjärjestäminen toiminnan mahdollisesti muuttuessa.

Tilahankkeissa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijoiden laatima tarveselvitykseen sisältyvä pedagoginen suunnitelma on tärkeä osa hankesuunnittelun lähtötietoja. Kaupunkiympäristön sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen asiantuntijat tekevät jo nyt yhteistyötä monilla tahoilla koulu- ja päiväkotirakennusten suunnittelun kehittämiseksi. Asiantuntijayhteistyön koordinoimista ja kokoonpanoa yli toimialarajojen tulee kehittää siten, että se tukee tavoitteiden saavuttamista niin uudis- kuin perusparannushankkeissa. Tavoitteenasettelua voivat tukea pedagogisen asiantuntijuuden lisäksi esimerkiksi palvelu- ja tilaverkon kehittäminen kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti, kaavoitus ja yhdyskuntasuunnittelu, hanke- ja toteutussuunnittelun integroiminen sekä kustannustieto niin toiminnan kuin investoinnin näkökulmasta. Myös niin Suomessa kuin kansainvälisesti toteutetuista ratkaisuksista saatavien käyttäjäkokemusten sekä tutkimustiedon hyödyntämisen tulee olla osa asiantuntijatyön kehittämistä. Moniammatillisen asiantuntijayhteistyön kehittäminen siten, että se tukee pedagogisten tavoitteiden, toiminnallisen suunnittelun ja hankesuunnittelun yhteensovittamista kaikissa prosessin vaiheissa on kannatettava ajatus.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Mari Holopainen ja 10 muuta valtuutettua ovat tehneet 13.3.2019 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Kasvatukseen ja koulutukseen tilojen pedagoginen asiantuntijaryhmä

Kasvatuksen ja koulutuksen tilojen toimivuus ja riittävyys ovat keskeisiä Helsingin palveluiden haasteista. Aloitteessa esitetään, että kasvatukseen ja koulutukseen perustetaan tilasuunnittelun pedagoginen asiantuntijaryhmä. Tällä tavoitellaan lasten ja nuorten oppimista ja kehitystä parhaiten tukevia oppimisympäristöjä.

Koulu- ja päiväkotirakennuksen merkitys on pedagogisesti suuri. Lapsilla ja nuorilla aivojen kehitys on vielä kesken, ja aivojen etuotsalohko kehittyy yli 25-vuotiaaksi. Päiväkoti-ikäisillä tai kouluikäisellä ei ole vielä samanlaista kykyä toiminnan ohjaukseen ja tarkkaavuuden kohdistamiseen tai keskittymisen ylläpitämiseen kuin aikuisella. Uusi opetussuunnitelma tuo mukanaan tarpeen muuttaa koulurakennuksia ja tarkoittaa, että tilantarve kouluissa on lisääntynyt. Koulurakennuksien oppilaskoh-

taista mitoitusta on tästä syystä tarpeen kasvattaa suunnitelmassa. Opetuksessa tarvitaan paljon havaintovälineitä ja monenlaista materiaalia. Opetuksessa tarvitaan rauhallisia työskentelytiloja ja kotiluokat jokaiselle koulun luokalle. Näiden lisäksi tarvitaan tiloja eriyttämiseen ja monipuolisiin työskentelytapoihin. Levottomissa tai meluisissa avoimissa tiloissa työskentely ei tue lapsen aivojen kehittymistä eikä oppimista. Tärkeää taustatietoa jatkokehittämiselle saadaan kartoittamalla opettajien näkemykset ja kehittämiskohteet niistä kouluista, joissa rakennus on toteutettu avoimena oppimisympäristönä. Käyttäjäkyselyjen ja tutkimuksen kautta määritellään reunaehtoja arkkitehdille koulujen suunnittelua varten.

Olisikin tärkeää, että koulujen kuten myös päiväkotien suunnittelussa tunnistetaan tarkoin, että rakennus on pedagoginen työkalu ja siksi kasvatustieteilijöistä, kehityspsykologeista sekä kasvun neurobiologian asiantuntijoista ja tilasuunnittelijoista kootaan ryhmä, joka määrittelee tutkimukseen pohjautuen oppimista ja lapsen ja nuoren kehitystä parhaiten tukevat mallit oppimisympäristöihin. Jokaisen peruskorjauksen ja uudisrakennussuunnittelun yhteydessä on myös kuultava alueen opettajia ja oppilaita, joilla on käsitys opetuksen arjen tarpeista. Koulujen ja päiväkotien tilasuunnittelussa on otettava jatkossa mitoituksessa huomioon kasvanut oppilaskohtainen tilantarve ja varattava rahoitus koulurakennusten kasvaneen tilantarpeen tuomiin kuluihin sekä rakentamisessa, peruskorjaustöissä että vuokranmaksussa. Koulujen ja päiväkotien tilamitoitussuunnittelussa on oltava riittävä väljyys, jotta lähikoulu- ja päiväkotipaikka voidaan taata.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kokoaa asiantuntijaryhmän määrittelemään tutkimukseen ja tietoon sekä kokemuksiin ja tarpeisiin pohjautuen tavoitteet ja määritelmän toimiville koulu- ja päiväkotirakennuksille."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 28.8.2019 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija, puhelin: 310 21397
lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite

20.08.2019

Asia/18

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano